

tis utilitatem. Signa autem quieris interioris hec sunt. intellectus non elatus. mens non arrogans. sanctificata intentio. raptus ad dominum oratio incessabilis custodia impedibilis. fornicationis mortificationis. huiusmodi ad aliquid passibiliter affectionez ignorantia. mortis mundi aviditatis gula et appetitus omnium gulosorum. privatio discretiois. fons lacrimarum. libamen multiloquii. privatio et omnis contentio et litis interitus. multus dolor in quiete tibi necessarius est quod nihil ita persequi accidere potest. hec Iohannes ab. Diligenda est ergo pax et quies cordis. et habita cum diligentia est custodia. cum vero fuerit per aliquam negligentiam amissa. iterum per puritatem cordis ac bonam conscientiam est revocanda. ne quod propter inquietudinem cordis a spiritu sancto efficiat alienus. De promedatione etiam pacis dicit beatus Augustinus. Pax est serenitas mentis. tranquilla conscientia. simplicitas cordis. amoris vinculum. consortium caritatis. hec est que bella respicit. prope iras. superbos calcat. humiles amat. discordes sedat. inimicos concordat. cum tuis est placita. non querit alienum. nihil deputat suum. docet amare quod odisse non novit. nescit extolli. nescit inflari. hanc ergo que accipit tenet. que perdit reperat. quam qui in eadem non fuerit invenit. abdicat a patre. exhereditat a filio. a spiritu sancto alienus efficitur. nec poterit ad hereditatem pervenire. que noluerit testamentum pacis observare. nec poterit concordiam habere cum christo. que discors esse voluerit cum christiano. hec Augustinus. **U** Post pacem vero et quietem cordis sequitur sabbatum spirituale et gaudium in spiritu sancto. quod cum mens per bonam conscientiam a future peccati quierit. in gaudio spiritus sancti iocundatur. unde Augustinus. de facto victorie. Sabbatum hominis quod ei exterius visibiliter suadetur percipitur. sacramentum est interioris sabbati. ubi

mens sancta a future peccati per bonam conscientiam quiescens. in gaudio spiritus sancti iocundatur. hoc sabbatum quisquis in presenti vita servaverit. ut nullis sentiat malis. perveniat in futura vita ad illud eternum dei sabbatum ubi nulla sentiat mala. hec Augustinus. Et sciens quod illi spirituale sabbatum non observant secundum beata. Augustinus. nisi qui ita tempore operibus terreis ac comodantur tamen letitiam et orationem et si non semper vel frequenter insistat secundum apostolum. Attendite letitiam et doctrine. Et iterum. sine intermissione orate. Qui enim tales sunt quotidie spiritualiter sabbatum colunt. que vero inquieti sunt et iugiter in terrenis actibus implicati sabbatum. id est requiem habere non possunt. de quibus scriptum est. Impedimenta mundi fecerunt eos miseros. hec Augustinus. Considerans quod nullus malus existens sabbatum seu requiem habere potest. quod remorsu conscientie que sufficit spiritui perturbatoibus vivit. qui autem conscientiam bonam habet in tranquillitate et gaudio est et ideo sabbatum id est requiem cordis frequenter possidet. de hoc beatus Augustinus. sic ait. Sabbatum indicit nobis deus. quale intus est in corde est sabbatum nostrum. multi enim vacant menter et tumultuant conscientiam. omnis enim homo malus sabbatum habere non potest. nusquam enim quiescit illius conscientiam et necessitas est ut in perturbatoibus vivat. cui autem est bona conscientia tranquillitas est. et ipsa tranquillitas sabbatum est cordis. Accedit enim promissorem deum et si laborat in presenti extendit spei futuri et serenatur omnem nubibus tristitie sic dicit apostolus. Semper gaudentes in domino autem gaudium tranquillitate spei nostre sabbatum nostrum. hec Augustinus.

U Proinde etiam de hoc informari quod vix valeat ad servandam quietem interiorum et pacem cordis. **Capitulum V** **Pater X**

Silire debes qđ

ad p̄seruādā pacē cordis ⁊ qđ
 eris interioris multū valet vita solita
 ria ⁊ frequē māsis in cella. qđ p̄ vitā
 solitariā tollū occasiōes diūsaꝝ pas
 sionū p̄ qđs ip̄edit̄ pax ⁊ quies cordis
 Cella nāq̄ est spūale habitaculū. que
 de sup̄bis hūiles. d̄ gulosis sobrios. d̄
 iracundis mites d̄ odiosis reddit fra
 terna caritate feruentes. ip̄a inq̄ cel
 la nouit hoīes ad p̄fectōis culmē pdu
 cere atq̄ p̄sumate sc̄itatis fastigiū sub
 limare. De hac vita solitaria ⁊ qđ sa
 lubre sit in cellis habitare petrus. da.
 sic dicit **C**onsuetudo facit monacho
 cellā lenē ac dulcē. vagatio mūdi fac
 tū horribilē. vagatibz cellā carcerē. per
 manētibz suaue cubiculū assuetū ieiū
 nis corpus sobrietate roborat. effluen
 tiā epulaz flux⁹ enervat. **V**igilia mo
 derata aciē hūane mētis exacuit. gei
 natio repetit i soporis obrundit **S**ecu
 lariū negociōꝝ relatio anīaz passiōi
 bz desiderij facit obnoxia. **S**acri elo
 qui assidua meditatio mundo reddit
 extinctam. **P**auptas monachi securi
 tas est mentis. securitas vero est ma
 puritatis. ecōtra rez habūdancia acu
 leos parit sollicitudis. sollicitudo est
 radix anxietatis. **C**ella negociatoꝝ
 celestiu a portūca in qua vitz illa mez
 ciū vel meritoꝝ sūma recōdit. quibz
 terrene vineciū possessio cōpaf. **F**elix
 mercū vbi terrenis celestia p̄transi
 toꝝ mercāf eterna. **F**elices inquam
 mundi vbi venalis vita eterna p̄poni
 tur. ad quā emēdā ecīaz si minimum
 quid solus sufficit qđ hēf vbi breuis
 afflictō carnis emit celeste iuuiz. ⁊
 erigunt lacrimis risum pariūt sempitez
 nū vbi possessio terrēa distrahif ⁊ ad
 eterne hereditatis patrociniū puenif
Cella spūale p̄sus habitaculū. que

de sup̄bis humiles. d̄ gulosis sobrios
 de crudelibus pios. de iracundis mites.
 de odiosis reddis in fraterna caritate
 feruentes. tu ociose lingue frenū tu lu
 xuriosis remibz mitide castitatis exhi
 bes cingulū. tu facis vt leues qui qđ ad
 grau irarē redeāt. vt iocosi scuzilitati
 bus p̄cāt vt vaniloqui se sub discreti si
 lēci cēsurā p̄strigāt. tu ieiunioꝝ ac vi
 giliaꝝ nurix. tu paciē custos. tu facis
 vt vagos quosq̄ xp̄i catēna coherce
 at. vt indisciplinati moribz a sua se p̄
 uitate p̄pescāt. tu nosti hoīes ad p̄fec
 tionis culmē euelxre. atq̄ ad p̄sumā
 te p̄fectōis ⁊ sanctitatis fastigiū subli
 mare. tu hoīes a seip̄is extraneos red
 dis ⁊ vaſa vicioꝝ flozere d̄turibz facis
Qui igif singularē vitā vsq̄ ad finez
 vite p̄ diuino amore tenuerit d̄ habi
 taculo carnis egressus ad edificatōnē
 pueniet. domū nō manufactā eternaz
 in celis. lxx pe. da. **Q**ui igif seq̄strati
 a turbis secularibz fuerit. ⁊ in locis so
 litaris habitare didicerit. mentesq̄
 suas a d̄naciōe desiderioꝝ tpaliū excuf
 ferit. **H**i tales ecīā i hac vita magna
 mentis quiete ac libertate p̄fruitur. d̄
 hoc gre. xxx. mo. exponēs illud dictuz
Quis dimisit onagrū libezum. sic ait
Onager qđ in solitudine p̄moraf. non
 incōgrue eoz vitā significat. qđ remori
 a turbis popularibz p̄uersant. **Q**ui a
 pte ecīā liber d̄ qđ magna est seruitus
 seculariū negociōꝝ. qđ mens vlxm̄
 ter atterif. **Q**uis in eis sponte desu
 tur. **C**uius seruitutis p̄ditōe carere ē
 in mūdo iā nihil p̄cupiscere. qđ em̄
 quodam iugo seruitutis p̄mūt. p̄spera
 dū appetūf. p̄mūt aduersa dūz formi
 dātur. **A**t si quis semel a d̄naciōe desi
 derioꝝ tpaliū colla mentis excufserit.
 quadā ecīā iā in hac vita libertate p̄
 fruitur. dū nullo d̄sidio felicitatis
 afficitur. nullo aduersitatis terroze co
 G .iij.

artatur. hoc breue fuit utis in quibus dominus vidit secularium cernicibus impressum. cum diceret. venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis et ego reficiam vos. Et illud Tollite iugum meum super vos et sperate quippe iugum et dure fuit utis pondus est subesse temporalibus. ambire terrena retinere labentia. Velle stare cum non stantibus appetere quidem transiuntia sed cum transiuntibus nolle transire. Liber ergo dimittit quod calcatis terrenis desiderijs ab appetitu reipublici securitate mentis exonerat. hęc gre. **A** Circa quod notandum quod si forte aliquis non potest esse solitarius corpore eo quod in congregatioe et comitate fratrum perversari cogit. vel quod plus est aliquis forsitan occupat in negotijs et curis reipublici ex mandato superiorum ob obedientiam tenet ex preceptis regule exhibere. talis ergo cui non superbit solitudo corporis. debet intendere solitudinem cordis. Et quis positus sit inter homines et occupatioes temporales. tamen curas debet reipublici et cogitationum inutilium a se in quantum valet excludere. ut possit eo liberius devocare. quia nec solitudo corporis utilis est. si defuerit quies et solitudo cordis. **Q**uod gre. xxx mo. tangit exponens illud. cui dedit in solitudine domum sic dicit. hoc loco solitudinem debemus intelligere corporis an solitudinem mentis. **S**ed quod potest solitudo corporis si defuerit solitudo cordis. qui enim corpore remorus vivit. sed tumultibus perversationis humane terrenorum desiderio rum cogitationibus se inserit. non est in solitudine. **S**i vero premissa aliquis corporaliter perversari turbis et tamen nullos curarum secularium tumultus in corde patitur non est in verbe. itaque bene perversari premissa solitudo mentis tribuit. ut exurgente extrinsecus strepitu terrenorum desiderio rum premanet vel ebullientes ad infima curas cordis per supernam gratiam restringant amos.

ris. omnesque motus ipse se offerretur leuium cogitationum quasi quasdam circumvolantes muscas ab oculis mentis alligant manu gravitatis et quoddam sibi cum domino intra se secretum querant. ubi cum illo exteriori cessante strepitu per interna desideria ferventer vel silenter loquantur hęc gre. **B** Quis quilibet religiosus qui desiderat familiaris esse deo et per gratiam sancti spiritus in anima sua consolari fugere debet tumultum hominum. quantum ad solitudinem maxime mentis diligere. quia deus magis requirit ab homine spiritus quam corporis solitudinem. Ad quod faciendum bea. ber. vnaquamque devotam animam hortatur sic dicens. **D** sancta anima sola esto. ut soli creatori serues te ipsum que ex omnibus tibi elegisti fuge publicum et ipsos domesticos. secede ab amicis et inimicis nihil tibi et turbis. ipsum obliviscere populum tuum et domum patris tui et recundum te habere sponsum. qui nequequam suam tibi indulgere potest precia precibus certis. **S**ecede ergo non corpore sed mente sed intentione sed devotione sed spiritu. **D**eus enim requirit cordis non corporis solitudinem solus es si non omnium cogites. si non assectes precia si despicias quod multi suscipiunt. si fastidias quod omnes desiderant si iurgia venites. si damna non sentias si non recorderis iniurias. alioquin nec si solus corpore es solus es hęc bea. bernardus **Filius**

Desidero etiam aliqua scire de. vnde dominus sancti spiritus et de fructu et virtute illa dona vnde etiam valeant predicta bona ad puritatem cordis promouenda seu etiam servanda et de his cupio edoceri.

Capitulum. VI. Pater
Sire debes fili
 quod omnes gratie et habitus da